התנועה הקיבוצית
מחלקת שנת שירות

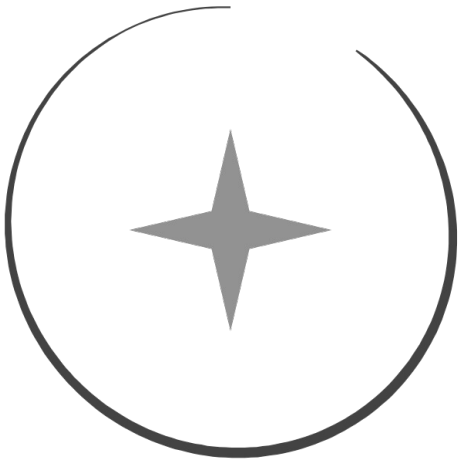

כוכב הצפון

על מהות, משמעות ומוטיבציה בשנת השירות

טקסטים · שאלות לדיון · הצעות לפעילות

מחלקת שנת שירות · התנועה הקיבוצית

"משמעות אינה יכולה להינתן, אלא להימצא."

ויקטור פרנקל

מלווים ומלוות יקרים,

שנת השירות מתחילה לרוב בהתלהבות גדולה, בתחושת שליחות וברצון לשנות. אבל אחרי כמה חודשים מגיעים גם תורנויות, משימות קטנות וגדולות, שגרה וימים שקשה בהם לראות את "התמונה הגדולה". דווקא אז חשוב לעצור ולשאול יחד עם הש"שינים: למה בחרתי בדרך הזו? מה נותן לי כוח? ואיפה אני מוצא משמעות ביום-יום?

כמו כוכב הצפון, שמכוון את ההולכים גם בלילות חשוכים, ה"למה" האישי של כל ש"ש יכול ללוות אותו לאורך כל השנה – גם בתקופות מאתגרות.

לפניכם אסופת טקסטים על מהות, משמעות ומוטיבציה. לכל טקסט צירפנו שאלות לדיון והצעה לפעילות קצרה המחוברת לעשייה של הש"שינים במסגרת ובקומונה.

אפשר להשתמש בטקסט אחד כפתיחה לשיחת קומונה, לשלב כמה טקסטים במפגש מלא, או פשוט לשלוף שאלה אחת לרגע הנכון. בחרו את מה שמתאים לקבוצה שלכם, והתאימו אותו לרוח ולתקופה.

האסופה מתאימה במיוחד לתקופה שסביב דצמבר, כשההתלהבות של תחילת השנה נחלשת ונכנסים לשגרה – אבל היא רלוונטית לכל רגע שבו צריך להזכיר למה באנו.

בהצלחה!

צוות מחלקת שנת שירות, התנועה הקיבוצית

תוכן

על ה"למה"

1 ה"למה" וה"איך" · פרידריך ניטשה

2 מה החיים מצפים מאיתנו · ויקטור פרנקל

3 משמעותה של שליחות · חנה סנש

העשייה

4 משל כוכב הים · סיפור עממי מוכר

5 יום אחד · אהרון בס

6 החיים הם יצירה · א.ד. גורדון

שגרה והתחדשות

7 הסח הדעת · ויסלבה שימבורסקה

8 תפילה · לאה גולדברג

9 עוד חוזר הניגון · נתן אלתרמן

מכאן והלאה

10 אם אין אני לי · הלל הזקן, פרקי אבות

11 הימים האחרים · חיים חפר

12 רקפות בין הסלעים · אריאל הורוביץ

✦ על ה"למה"

ה"למה" וה"איך"

פרידריך ניטשה

פרידריך ניטשה (1844–1900), פילוסוף גרמני. המשפט לקוח מספרו "שקיעת האלילים" (1889), וויקטור פרנקל ציטט אותו בספרו "האדם מחפש משמעות".

"מי שיש לו 'למה'

שלמענו יחיה,

יוכל לשאת

כמעט כל 'איך'."

שאלות ופעילות

שאלות לדיון

- מה ה"למה" שלכם בשנת השירות? האם הוא השתנה מאז שיצאתם לדרך?
- מה ה"איך" הכי קשה שאתם נושאים השנה – תורנויות, ריחוק מהבית, עייפות, אתגרים במסגרת?
- היה רגע שבו ה"למה" עזר לכם לעבור "איך" קשה? ספרו עליו.
- מה קורה כשה"למה" נשכח בשגרה? מה עוזר לכם להחזיר אותו?

פעילות מוצעת

כוכב הצפון שלי

- כל ש"ש מצייר כוכב גדול. במרכז הכוכב כותב את ה"למה" שלו – הסיבה שבגללה יצא לשנת שירות.
- על כל אחת מקרני הכוכב כותבים "איך" אחד שמאתגר השנה.
- בזוגות: מספרים זה לזה על הכוכב, ובודקים יחד איך ה"למה" שבמרכז יכול לעזור לשאת כל אחד מה"איכים".
- שומרים את הכוכב במחברת או בחדר, וחוזרים אליו באמצע השנה – לבדוק אם ה"למה" עדיין מכוון את הדרך.

עזרים: דפים, טושים צבעוניים.

✦ על ה"למה"

מה החיים מצפים מאיתנו

ויקטור פרנקל, "האדם מחפש משמעות"

ויקטור פרנקל (1905–1997), פסיכיאטר יהודי מווינה וניצול מחנות הריכוז. בספר הוא מתאר את החיים במחנות ומה שעזר לאסירים להחזיק מעמד.

מה שהיה דרוש באמת, היה שינוי יסודי ביחסנו אל החיים.

צריכים היינו ללמוד בעצמנו וללמד את האנשים המיואשים, כי בעצם לא הייתה חשיבות למה שאנחנו קיווינו לקבל מן החיים, אלא למה שביקשו החיים לקבל מאתנו.

צריכים היינו לחדול מלשאול לפשר החיים ותחת זאת לראות את עצמנו כנשאלים על-ידי החיים יום-יום ושעה-שעה.

ועלינו להשיב, לא בדיבור ולא בהרהור – אלא בפעולה נכונה ובהתנהגות נכונה.

שאלות ופעילות

שאלות לדיון

- מה ציפיתם משנת השירות כשיצאתם? ומה שנת השירות מצפה מכם עכשיו?
- "נשאלים על ידי החיים – יום-יום ושעה-שעה": איזו שאלה השנה שאלה אתכם השבוע? מה עניתם – במעשה?
- פרנקל כותב שעלינו להשיב לחיים "לא בדיבור ולא בהרהור – אלא בפעולה". איזו פעולה שלכם השנה הייתה "תשובה" כזו?
- מה ההבדל בין לשאול "מה יוצא לי מזה?" לבין לשאול "מה מבקשים ממני כאן?" – דוגמה מהשטח.

פעילות מוצעת

מה השנה שואלת אותי

- על לוח שני שלטים: "מה ציפיתי מהשנה" ו"מה השנה שואלת אותי". כל ש"ש מדביק פתק אחד מתחת לכל שלט.
- במליאה: מסתכלים על הפערים בין שני הצדדים. איפה התבדה הציפייה? איפה נמצא משהו חדש?
- כל אחד בוחר שאלה אחת מהצד של "מה השנה שואלת", וכותב פעולה קונקרטית אחת שהיא התשובה שלו לשבוע הקרוב.

עזרים: פתקים דביקים, טושים, לוח.

✦ על ה"למה"

משמעותה של שליחות

חנה סנש

חנה סנש (1921–1944), לוחמת ומשוררת, מ"צנחני היישוב". התנדבה לצבא הבריטי במלחמת העולם השנייה, צנחה להונגריה הכבושה, נתפסה והוצאה להורג.

"תחושת השליחות שבשלה באתי מילאה אותי, הרצון העז כל כך לקבל שליחות עליונה, שליחות מיוחדת. שליחות של עול – לשרת את העולם הזה, לשרת את הטוב...

הגעתי לקיבוץ. את פניי קיבלה רינה בחיוך גדול: 'סידור העבודה שלך לחודשים הקרובים הוא במכבסה.' שם פגשתי את נורית, שהביאה אותי אל 'אמבטיה' מלאה גרביים. 'את צריכה לשדך בין הזוגות', אמרה בחיוך.

עבר שבוע. אינני יכולה לסבול יותר את תחושת המחנק. לבלות 8 שעות ביום בלחבר גרביים?! נו באמת, איפה כל אותה שליחות גדולה שנשאה אותי על כנפי נשרים מהונגריה הרחוקה? היכן כל הגודל והמשימות הענקיות להציל את העולם?

אך רגע... אם אחשוב על הדברים באמת – אם לא אהיה פה, אם לא אבצע את שליחותי כאן בגרביים, כיצד יוכלו החיילים ועובדי השטח ללחום היטב את מלחמתם ולעמוד על משמרתם?! וכן... אם נחוצות לעם ישראל גרביים נקיות, הרי ברגע זה זאת שליחותי הנעלה ביותר!

תחושת שמחה וסיפוק מילאה אותי. 8 שעות של כביסה הפכו לחוויה מרנינה. בדרכי הביתה שרתי, צחקתי וחשתי סיפוק עצום."

שאלות ופעילות

שאלות לדיון

- אילו חלקים בקטע מתחברים לכם לשנת השירות? (תחושת שליחות, רצון להשפיע, שגרת היום-יום)
- מה "הגרביים" שלכם בשנת השירות?
- מה חנה סנש עשתה כדי להפוך עבודה שנראתה חסרת תכלית לעבודה מספקת ובעלת משמעות? מה המקום של האופן שבו אנחנו תופסים את המציאות בתחושת המשמעות שלנו?

פעילות מוצעת

הגרביים שלי

- כל ש"ש מקבל גרב גזורה מנייר וכותב עליה משימה שגרתית מהשנה שמרגישה לו חסרת משמעות (תורנות, סידורים, השכבות, ניקיון...).
- מעבירים את הגרב לשכן/ה. השכן כותב בצד השני: למי זה חשוב? מה זה מאפשר? (כמו שחנה סנש גילתה למי הגרביים הנקיות חשובות).
- מחזירים וקוראים. אפשר לתלות את הגרביים על חבל כביסה בדירת הקומונה, לימים שבהם השגרה מכבידה.

עזרים: גרביים גזורות מנייר, טושים, חבל ואטבי כביסה (אופציונלי).

✦ העשייה

משל כוכב הים

סיפור עממי מוכר

אדם זקן הלך לטיול לאורך חוף הים וגילה כי הוא מכוסה בעשרות אלפי כוכבי ים שנסחפו אל החוף ומכסים את כולו. במורד קו המים הוא מבחין בילדה קטנה שמרימה כוכב ים אחר כוכב ים ומשליכה אותם בחזרה אל תוך הים.

משועשע, פונה האדם הזקן אל הילדה ושואל אותה: "ילדה קטנה, מה את עושה?"

"אני מצילה את חייהם של כוכבי הים האלו," עונה הילדה. "אם אני לא אחזיר אותם למים הם ימותו. כוכבי ים לא יכולים לחיות על היבשה."

האדם הזקן צוחק לעצמו. ילדה תמימה, הוא חושב. "אבל את רק אדם אחד, וכאן יש עשרות אלפי כוכבי ים. איזו השפעה כבר יכולה להיות לך?"

הילדה הקטנה מתכופפת מטה, מרימה כוכב ים, מביטה בו, מביטה באיש הזקן, משליכה את כוכב הים למים ואומרת: "השפעתי עליו."

שאלות ופעילות

שאלות לדיון

- מי בסיפור מזכיר לכם את עצמכם בשנת השירות – הילדה או האדם הזקן? באילו רגעים?
- מה "כוכב הים" שלכם – משהו קטן שעשיתם ושינה למישהו?
- איך ממשיכים לעשות כשהעשייה נראית קטנה מול הצורך הגדול? מה עוזר לכם להמשיך?

פעילות מוצעת

כוכבי הים שלנו

- כל ש"ש מקבל כוכב מנייר וכותב עליו רגע אחד מהשנה שבו השפיע על אדם אחד – במסגרת, בקומונה או בצוות.
- זורקים את הכוכבים ל"ים" במרכז המעגל (בד כחול או קרטון). כל אחד שולה כוכב של מישהו אחר ומקריא אותו.
- שיחה: מה משותף לרגעים? האם הם היו גדולים או קטנים?
- בסוף תולים את הכוכבים על לוח בקומונה, ומוסיפים כוכבים חדשים לאורך השנה – תזכורת לימים קשים.

עזרים: כוכבים גזורים מנייר, טושים, בד כחול או קרטון, לוח שעם לתלייה.

✦ העשייה

יום אחד

אהרון בס

יום אחד מישהו ייגש אליך ויגיד: "אתה יודע, בזכותך הגעתי למה שאני היום".

ואתה תופתע ותגיד: "באמת?!"

כי יהיה קשה לך להאמין שאתה, ממש אתה, עשית טוב מבנאדם.

ואז תיזכר בערגה איך פעם מישהו עשה לך בדיוק אותו הדבר, ופתאום תבין, יותר מכל רגע אחר בחייך, כמה כולנו קשורים, ואיך פעולה קטנה שלנו היא אדווה בים החיים שהופכת לנחשול ענק וכביר של שאיפה לטוב אצל אחר,

בדיוק כמו שקרה פעם, גם אצלך.

שאלות ופעילות

שאלות לדיון

- מי היה עבורכם "המישהו" הזה – מדריך, מורה, חבר? מה הוא עשה?
- מי מהאנשים שאתם פוגשים השנה אולי יגיד לכם יום אחד "בזכותך"? על מה לדעתכם הוא יודה?
- למה קשה להאמין שעשינו טוב למישהו? מה קורה למוטיבציה כשלא רואים את התוצאה?
- אילו "אדוות" קטנות אתם משאירים במסגרת השנה, גם בלי לדעת?

פעילות מוצעת

מכתב בזכותך

- כל ש"ש כותב מכתב קצר למישהו שהיה "המישהו" שלו – מדריך, מורה, חבר – ומספר מה עשה לו ואיך זה השפיע.
- מי שרוצה מקריא. מעודדים לשלוח את המכתב באמת.
- סיום: כל אחד רושם לעצמו שם של אדם אחד מהמסגרת או מהקומונה, ומעשה קטן שיעשה בשבילו השבוע.

עזרים: דפי מכתב או גלויות, עטים.

✦ העשייה

החיים הם יצירה

א.ד. גורדון

אהרון דוד גורדון (1856–1922), הוגה ומורה דרך לחלוצי העלייה השנייה. עלה לארץ בגיל 48 ועבד כפועל חקלאי. משנתו כונתה "דת העבודה".

"החיים הם יצירה, התחדשות תמידית, התיצרות שאינה פוסקת – והאדם שותף לטבע ביצירת החיים.

אור החיים האנושיים הוא לא במה שהאדם לוקח מן המוכן, אף לא במה שהוא נותן לאחרים מן המוכן, כי אם במה שהוא יוצר.

ביצירה הוא נותן את כל עצמו ולוקח את כל עצמו."

שאלות ופעילות

שאלות לדיון

- מה ההבדל בין "לתת מן המוכן" לבין "ליצור"? תנו דוגמה מהעשייה שלכם במסגרת.
- מה יצרתם השנה – במסגרת, בקומונה או בעצמכם – שלא היה שם קודם?
- "ביצירה הוא נותן את כל עצמו ולוקח את כל עצמו": מה אתם נותנים בשנת השירות, ומה אתם לוקחים ממנה?
- איפה השגרה מרגישה כמו "לקחת מן המוכן"? איך אפשר להכניס בה יצירה והתחדשות?

פעילות מוצעת

לא מן המוכן

- בקבוצות קטנות, עם חומרים פשוטים (קרטון, חוטים, מקלות, חומרים ממוחזרים), יוצרים את הקומונה שלנו – דגם / פסל / תמונה – שמתארת את הקומונה, הייחודיות שלה והעשייה של הש"שינים במסגרת.
- מציגים במליאה: מה בחרנו לשים בקומונה שלנו ולמה? מה הרגיש לבנות אותה יחד, מכלום?
- כל קומונה בוחרת יוזמה קטנה אחת, חדשה, שתיצור במסגרת בחודש הקרוב – משהו שלא היה שם קודם.

עזרים: קרטון, חוטים, מקלות, דבק, חומרים ממוחזרים.

✦ שגרה והתחדשות

הסח הדעת

ויסלבה שימבורסקה, מתוך "נקודותיים" (קשב לשירה), תרגום: רפי ויירכט

ויסלבה שימבורסקה (1923–2012), משוררת פולנייה, כלת פרס נובל לספרות לשנת 1996.

אתמול ביקום התנהגתי לא יפה.

הייתי יממה שלמה בלי לשאול דבר,

בלי להתפעל ממשהו.

ביצעתי פעולות שגרתיות,

כאילו רק להן נדרשתי.

נשימה, שאיפה, צעד אחר צעד, התחייבויות,

אבל בלי לחשוב מעבר ליציאה מן הבית וחזרה אליו.

אפשר היה לראות את העולם כמשגע

ואילו אני עשיתי בו שימוש יום יומי.

שאלות ופעילות

שאלות לדיון

- המשוררת מתארת יום שלם שעבר "על אוטומט". מתי זה קורה לכם בשנת השירות?
- מה ההבדל בין "לעשות שימוש" בעולם לבין להתפעל ממנו? איך זה נראה בעשייה שלכם במסגרת?
- איזו שאלה הפסקתם לשאול מאז תחילת השנה? איזו שאלה הייתם רוצים לחזור לשאול?
- מה עוזר לכם לצאת מהשגרה ולראות את מה שסביבכם מחדש?

פעילות מוצעת

יום עם שאלה

- כל ש"ש מצייר ציר זמן של יום רגיל שלו – מהבוקר עד הלילה – עם הפעולות הקבועות.
- על כל ציר מסמנים שלושה רגעים שעוברים "על אוטומט", וליד כל אחד כותבים שאלה אחת שאפשר לשאול בו (על האנשים שסביבי, על המקום, על עצמי).
- משתפים בזוגות, ובוחרים שאלה אחת שכל אחד ייקח איתו לשבוע הקרוב.

עזרים: דפים ועטים.

✦ שגרה והתחדשות

תפילה

לאה גולדברג

לאה גולדברג (1911–1970), משוררת, סופרת ומתרגמת, מהבולטות בשירה העברית. כלת פרס ישראל לספרות.

לַמְּדֵנִי, אֱלֹהַי, בָּרֵךְ וְהִתְפַּלֵּל
עַל סוֹד עָלֶה קָמֵל, עַל נֹגַהּ פְּרִי בָּשֵׁל,
עַל הַחֵרוּת הַזֹּאת: לִרְאוֹת, לָחוּשׁ, לִנְשֹׁם,
לָדַעַת, לְיַחֵל, לְהִכָּשֵׁל.

לַמֵּד אֶת שִׂפְתוֹתַי בְּרָכָה וְשִׁיר הַלֵּל
בְּהִתְחַדֵּשׁ זְמַנְּךָ עִם בֹּקֶר וְעִם לֵיל,
לְבַל יִהְיֶה יוֹמִי הַיּוֹם כְּתָמוֹל שִׁלְשׁוֹם,
לְבַל יִהְיֶה עָלַי יוֹמִי הֶרְגֵּל.

שאלות ופעילות

שאלות לדיון

- "לבל יהיה עליי יומי הרגל": איפה השנה כבר הפכה אצלכם להרגל? מה הלך לאיבוד בדרך, ומה דווקא התחזק?
- גולדברג מבקשת ללמוד לברך גם על "עלה קמל" וגם על "פרי בשל". על מה אפשר לברך גם בימים הפחות טובים של השנה?
- "החירות לראות, לחוש, לנשום, לדעת, ליחל, להיכשל": למה לדעתכם גם "להיכשל" נכנס לרשימה? מה הכישלון לימד אתכם השנה?
- מה עוזר לכם להתחדש, כדי שהיום לא יהיה "כתמול שלשום"?

פעילות מוצעת

מבט ראשון

- יוצאים להליכה שקטה של עשר דקות סביב המסגרת או הקומונה, בלי טלפונים ובלי לדבר. כל אחד מחפש שלושה דברים קטנים שלא שם לב אליהם קודם.
- חוזרים למעגל וכל אחד משתף דבר אחד שגילה, ומה הוא מרגיש כלפיו.
- כל ש"ש בוחר משימה שגרתית אחת מהשבוע, ומתחייב לחפש בה כל יום משהו אחד חדש. בפגישה הבאה משתפים מה מצאו.

עוד חוזר הניגון

מילים: נתן אלתרמן · שיר להשמעה

שיר של נתן אלתרמן על ניגון שנזנח ובכל זאת חוזר, ועל דרך שעדיין נפתחת לפנינו – גם אחרי שנדמה שמשהו דעך.

ביצוע של ברי סחרוף

עוד חוזר הניגון שזנחת לשווא
והדרך עודנה נפקחת לאורך
וענן בשמיו ואילן בגשמיו
מצפים עוד לך, עובר אורח

והרוח תקום ובטיסת נדנדות
יעברו הברקים מעליך
וכבשה ואיילת תהיינה עדות
שליטפת אותן והוספת ללכת

שידיך ריקות ועירך רחוקה
ולא פעם סגדת אפיים
לחורשה ירוקה ואישה בצחוקה
וצמרת גשומת עפעפיים.

שאלות ופעילות

שאלות לדיון

- מהו "הניגון" שלכם – משהו שהביא אתכם לשנת השירות, ואולי התעמעם קצת בדרך?
- מתי הרגשתם לאחרונה שהניגון חוזר? מה החזיר אותו?
- השיר אומר שהדרך עוד פתוחה. מה עוד פתוח בפניכם השנה – מה עוד אפשר להספיק, לנסות או לשנות?
- איך אפשר לעזור לחבר בקומונה לחזור אל הניגון שלו?

פעילות מוצעת

הניגון שלנו

- כל ש"ש נזכר ברגע מתחילת השנה שבו הרגיש את "הניגון" – התלהבות, משמעות, שמחה – וכותב אותו על פתק.
- כל אחד בוחר שיר שמחזיר לו את התחושה הזו, משמיע קטע קצר ממנו ומספר לקבוצה למה בחר בו.
- מהשירים נוצר הפלייליסט של הקומונה – "הניגון שלנו".
- הקומונה בוחרת שיר אחד שיהיה הניגון המשותף, ומשמיעה אותו בכל פעם שמישהו צריך כוח.

עזרים: פתקים ועטים, רמקול.

✦ מכאן והלאה

אם אין אני לי

הלל הזקן, משנה, מסכת אבות א, יד

הלל הזקן, מגדולי החכמים בתקופת הבית השני, נשיא הסנהדרין. ידוע בענוותנותו ובאהבת הבריות.

"הוּא הָיָה אוֹמֵר:

אִם אֵין אֲנִי לִי, מִי לִי?

וּכְשֶׁאֲנִי לְעַצְמִי, מָה אֲנִי?

וְאִם לֹא עַכְשָׁיו, אֵימָתַי?"

שאלות ופעילות

שאלות לדיון

- "אם אין אני לי": איך אתם דואגים לעצמכם בשנת השירות? מה קורה כשלא?
- "וכשאני לעצמי, מה אני": איפה עובר הגבול בין דאגה לעצמי לבין נתינה לאחרים?
- איך נראה האיזון בין שני החלקים בקומונה שלכם? מה עוזר לשמור עליו?
- "ואם לא עכשיו, אימתי": מה הייתם רוצים להספיק בשנה הזו, שאם לא עכשיו – אולי לא יקרה?

פעילות מוצעת

שלוש פינות

- תולים בשלוש פינות בחדר את שלושת חלקי המשפט: "אם אין אני לי", "וכשאני לעצמי, מה אני", "ואם לא עכשיו, אימתי".
- כל ש"ש עומד ליד המשפט שהכי מדבר אליו בתקופה הזו. בכל פינה משתפים למה בחרו בה, ואחר כך מציגים למליאה.
- סיום: כל אחד כותב לעצמו דבר אחד שיעשה השבוע – "עכשיו" – בשביל עצמו, ודבר אחד בשביל אחרים.

עזרים: שלושה שלטים, פתקים ועטים.

✦ מכאן והלאה

הימים האחרים

מילים: חיים חפר · לחן: דובי זלצר · להקת פיקוד מרכז

שיר של תקווה שכתב חיים חפר ללהקת פיקוד מרכז. בחוברת מובא הבית הרביעי של השיר – הבית שמדבר על העתיד ועל הדרך שהולכים בה יחד.

הביצוע המקורי – להקת פיקוד מרכז **ביצוע של טיפקס**

אנחנו עוד נראה את הימים האחרים,

נראה אותם יותר מהר מאשר אנו משערים.

וכשיבוא השקט, וימשול בשערים

וכל דברי ימינו אלה ייחרטו בתוך הספרים,

נביט אז זה בזה במבטים המוזרים,

ונזכור אז כי הלכנו יחד לימים האחרים.

שאלות ופעילות

שאלות לדיון

- על אילו "ימים אחרים" אתם חולמים – בשבילכם, בשביל הקומונה ובשביל החברה הישראלית?
- מה פירוש "ללכת יחד" לקראת משהו? לקראת מה הקומונה שלכם הולכת השנה?
- איך הייתם רוצים להביט זה בזה בסוף השנה? מה תרצו לזכור מהדרך?
- מה אפשר לעשות כבר עכשיו, כדי שהימים האחרים יגיעו מהר יותר?

פעילות מוצעת

בית חמישי

- משמיעים את השיר וקוראים יחד את הבית שבחוברת.
- מתחלקים לקבוצות של שלושה-ארבעה. כל קבוצה כותבת בית חדש לשיר, שנפתח במילים "אנחנו עוד נראה..." ומתאר את "הימים האחרים" של הקומונה או של המסגרת: איך הם ייראו, מה יקרה בהם, מי יהיה שם.
- כל קבוצה קוראת או שרה את הבית שלה במליאה, על הלחן של השיר.
- מחברים את כל הבתים לשיר אחד של הקומונה, ושומרים אותו – אפשר לחזור אליו ולשיר אותו יחד בטקס סוף השנה.

עזרים: דפים ועטים, רמקול להשמעת השיר.

✦ מכאן והלאה

רקפות בין הסלעים

אריאל הורוביץ (מילים ולחן) · שיר להשמעה

לזכרה של איילת גודארד ז"ל, שעבדה במחלקת שנת שירות של התנועה הקיבוצית ונרצחה בקיבוץ בארי ב- 7 באוקטובר. איילת אהבה במיוחד את השיר הזה, וראתה בו את הש"שינים: צעירים שבוחרים לתת מעצמם למען החברה והמדינה.

להאזנה לשיר

בין הצפירות בכביש לרחובות המלוכלכים
בין משפחות הפשע לטלוויזיה השטחית
כמו רקפות בין הסלעים
הפנים היפים של הארץ מתחבאים

בין הישנים ברחוב לדקירות במועדון
בין מה שבדרך כלל קוראים בעיתון
כמו רקפות בין הסלעים
הפנים היפים של הארץ מתחבאים

וכשהיא לפתע צריכה
שמישהו ישכב בבוץ בתוך שוחה
לא תאמין איך הם מופיעים
כמו רקפות בין הסלעים

בין הדגלים הכתומים לחולצה הכחולה
בין שוק הפשפשים לקריית הממשלה
כמו רקפות בין הסלעים
הפנים היפים של הארץ מתחבאים

בין מגדלי הפאר למרכז הקליטה
בין פועלים זרים לשדות החיטה
כמו רקפות בין הסלעים
הפנים היפים של הארץ מתחבאים

וכשהיא לפתע צריכה
שמישהו ישכב בבוץ בתוך שוחה
לא תאמין איך הם מופיעים
כמו רקפות בין הסלעים

שאלות ופעילות

שאלות לדיון

- למה בחרתם לצאת לשנת שירות? האם הבחירה שלכם מרגישה לכם היום חלק ממשהו גדול יותר?
- איזה "פנים יפים" של החברה הישראלית אתם פוגשים בשנת השירות, שלא תמיד רואים בחדשות?
- השיר מתאר אנשים שמופיעים ברגע שצריך אותם. מתי ראיתם את זה השנה – במסגרת או בקומונה?
- איילת ראתה בש"שינים "רקפות בין הסלעים". מה זה אומר לכם על התפקיד שלכם בחברה, השנה ובעתיד?

פעילות מוצעת

מהדורת חדשות אחרת

- כל ש"ש כותב "ידיעה חדשותית" קצרה על משהו טוב שקרה החודש במסגרת או בקומונה – עם כותרת, כמו בעיתון.
- עורכים "מהדורת חדשות": כל אחד מקריא את הידיעה שלו, כמו קריין.
- שיחה: מה המשותף לידיעות? למה סיפורים כאלה כמעט לא מגיעים לחדשות? איך אפשר לספר אותם יותר – במסגרת, למשפחות, לקהילה?

עזרים: דפים ועטים, רמקול להשמעת השיר.

זֶה הַחֲלוֹם שֶׁאָנוּ נוֹצְרִים בְּלִבֵּנוּ בְּלִי לוֹמַר מִלָּה:

שֶׁמַּשֶּׁהוּ מוּפְלָא יִקָּרֶה פִּתְאוֹם,

שֶׁזֶּה מוּכְרָח לִקְרוֹת,

שֶׁהַזְּמַן יִפָּתַח לְפָנֵינוּ,

שֶׁהַלֵּב יִפָּתַח לְפָנֵינוּ,

שֶׁהַשְּׁעָרִים יִפָּתְחוּ לְפָנֵינוּ,

שֶׁהַסֶּלַע יִפָּתַח לְפָנֵינוּ,

שֶׁמַּעְיָן נִסְתָּר יִפְרֹץ לְעֻמָּתֵנוּ,

שֶׁהַחֲלוֹם עַצְמוֹ יִפָּתַח לְפָנֵינוּ,

וְשֶׁבֹּקֶר אֶחָד נִשַּׂיט בְּלִי מֵשִׂים לְתוֹךְ מִפְרָץ קָטָן

שֶׁלֹּא יָדַעְנוּ שֶׁהָיָה שָׁם כָּל הַזְּמַן.

אולב ה. האוגה